

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 13/04-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 13. decembra 2004 v pléne zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Jána Auxta, Juraja Babjaka, Eduarda Bárányu, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Jána Lubyho, Lajosa Mészároša a Štefana Ogurčáka o návrhu Krajského súdu v Nitre na začatie konania o súlade § 7 ods. 6 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 35/1979 Zb. o odplatách vo vodnom hospodárstve v znení neskorších predpisov s čl. 2 ods. 3 a s čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

Návrh Krajského súdu v Nitre **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 28. septembra 2004 doručený návrh Krajského súdu v Nitre (ďalej aj „navrhovateľ“) na začatie konania o súlade § 7 ods. 6 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 35/1979 Zb. o odplatách vo vodnom hospodárstve v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády“) s čl. 2 ods. 3 a s čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Navrhovateľ uvádza, že návrh podáva v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou podľa § 109 ods. 1 písm. b) druhej vety Občianskeho súdneho poriadku a podľa § 37 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

V návrhu navrhovateľ uviedol:

«Dňa 25. 10. 2002 podal navrhovateľ „Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Radničné nám. č. 8, 969 39 Banská Štiavnica“ na Okresnom súde Topoľčany návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým by súd uložil odporcovi „Elektrokarbon, akciová spoločnosť, Tovarnícka 412, 955 22 Topoľčany“, aby mu do 15 dní od doručenia zaplatil 679.718,- Sk a trovy konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že odporca mu je dlžný uvedenú sumu ako penále za oneskorenú úhradu faktúr za odber podzemnej vody.

Dňa 28. 10. 2002 podal navrhovateľ „Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Radničné nám. č. 8, 969 39 Banská Štiavnica“ na Okresnom súde Topoľčany návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým by súd uložil odporcovi „Elektrokarbon, akciová spoločnosť, Tovarnícka 412, 955 22 Topoľčany“, aby mu do 15 dní od doručenia zaplatil 755.674,- Sk a trovy konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že odporca mu je dlžný uvedenú sumu ako penále za oneskorenú úhradu faktúr za odber podzemnej vody. Ako listinné dôkazy pripojil navrhovateľ k návrhu fotokópie faktúr ako aj odsúhlasenie zostatkov podpísané navrhovateľom aj odporcom v tomto konaní.

Okresný súd Topoľčany vydal dňa 18. 11. 2002 platobné rozkazy, ktorými odporcovi uložil, aby do 15 dní od doručenia zaplatil navrhovateľovi sumu 755.674,-Sk a náhradu trov konania (č. k. 12 Rob 631/02-32) a sumu 679.718,-Sk a náhradu trov konania (č. k. 12 Rob 625/02-30).

Odporca podal prostredníctvom svojej splnomocnenej právnej zástupkyne JUDr. M. K., so sídlom 17. novembra 8, 955 01 Topoľčany, odpor proti uvedeným platobným rozkazom, ktorý odôvodnil okrem iného tým, že vládne nariadenie č. 35/1979 Zb. prekročilo v § 7 ods. 6 nariadenia vodným zákonom (zákon č. 138/1973 Zb.) stanovený rámec splnomocnenia.

Rozsudkom zo dňa 6. 3. 2003 č. k. 8 Cb 227/02-44 (po spojení konaní) rozhodol Okresný súd Topoľčany tak, že odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi 1.435.392,- Sk a náhradu trov konania v sume 71.765,- Sk, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti citovanému rozsudku podal odporca odvolanie, v ktorom okrem iného uviedol, že trvá na vyslovenom názore, že vládne nariadenie č. 35/1979 Zb. v § 7 ods. 6 prekročilo rámec splnomocnenia stanovený vodným zákonom a je v rozpore s čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Krajský súd v Nitre svojím uznesením zo dňa 14. 1. 2004 č. k. 15 Cob 135/2003-67 konanie prerušil, keďže v zmysle § 109 ods. 1 písm. b) druhá veta O. s. p. pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že nariadenie vlády ČSSR č. 35/1979 Zb. v znení zmien a doplnkov, konkrétne § 7 ods. 6 je v rozpore v čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i ustanovením § 45 ods. 1 zákona č. 138/1973 Zb. v znení zmien a doplnkov.»

Podľa § 7 ods. 6 nariadenia vlády, ak odoberajúca organizácia nevykoná úhradu platieb podľa odsekov 3 a 5, je povinná za každý deň omeškania zaplatiť poplatok z omeškania vo výške 1 promile zo sumy včas nezaplatenej. To isté platí pre vrátenie preplatku správcov tokov.

Navrhovateľ je toho právneho názoru, že vláda Československej socialistickej republiky pri vydávaní nariadenia vlády ako právneho predpisu nižšej právnej sily prekročila zákonné splnomocnenie ustanovené v § 45 ods. 1 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon), keď svojím nariadením nariadila aj povinnosť zaplatiť za každý deň omeškania poplatok z omeškania vo výške 1 promile zo sumy včas nezaplatenej, pretože nerešpektuje limity ustanovené v čl. 2 ods. 3 a v čl. 13 ods. 1 ústavy.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon) v znení účinnom v rozhodnej dobe (tento zákon bol zrušený zákonom č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon); (ďalej len „zákon č. 184/2002 Z. z.“), ktorý bol následne zrušený zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon); (ďalej len „zákon č. 364/2004 Z. z.“), pričom ani jeden z uvedených právnych predpisov

výslovne nezrušil napadnuté nariadenie vlády) vláda Československej socialistickej republiky môže ustanoviť povinnosť platiť odplaty za odber podzemnej vody, ďalej odplaty za zabezpečovanie splavnosti vodných tokov a za používanie vodohospodárskych diel na plavbu, ako aj za ďalšie úžitky, ktoré vodné hospodárstvo poskytuje.

Na základe vyššie uvedeného navrhovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyniesol tento nález:

„Ustanovenie § 7 ods. 6 nariadenia vlády ČSSR č. 35/1979 Zb. v znení neskorších predpisov nie je v súlade s ustanovením čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) ústavy rozhoduje ústavný súd o súlade nariadenia vlády s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a so zákonmi.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd nemá pochybnosť o tom, že do jeho právomoci patrí preskúmavať súlad nariadení vlády s právnymi predpismi vyššieho stupňa právnej sily.

Okruh aktívne legitimovaných osôb na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov v nadväznosti na čl. 130 ods. 1 ústavy ustanovuje § 18 ods. 1 písm. a) až e) a § 19 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že návrh v zastúpení navrhovateľa podal JUDr. J. B., predseda senátu Krajského súdu v Nitre v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou vo veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 15 Cob 135/2003. V tejto súvislosti ústavný súd dospel k záveru, že návrh podala oprávnená osoba.

Náležitosti návrhu na začatie konania sú ustanovené v § 20 a v § 37 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde navrhovateľ musí označiť právny predpis, jeho časť, prípadne ustanovenie, ktorého nesúlad s právnym predpisom vyššej právnej sily namieta.

Navrhovateľ označil § 7 ods. 6 nariadenia vlády za nesúladné s označenými článkami ústavy, pričom súčasne poznamenal, že právny predpis [zákon č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon), ktorého splnomocňovacie ustanovenie bolo podkladom pre vydanie nariadenia vlády], bol zrušený zákonom č. 184/2002 Z. z. s účinnosťou od 1. júna 2002 (t. č. je zrušený aj tento zákon, a to zákonom č. 364/2004 Z. z.), ale zákon č. 184/2002 Z. z. výslovne nezrušil nariadenie vlády, hoci obsahuje pomerne rozsiahle zrušovacie ustanovenia.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil (PL. ÚS 18/02), že ak zákonodarca abroguje zákon alebo ak pri derogácii zruší aj splnomocňovaciu blanketu zákona a aj keď prostredníctvom derogačnej klauzuly výslovne nezruší vykonávacie právne predpisy, dochádza k zániku ich platnosti a účinnosti v dôsledku zániku platnosti a účinnosti zákona, na ktorého vykonanie boli vydané. V súlade s týmto právnym názorom napadnuté ustanovenie nariadenia vlády v dôsledku straty platnosti a účinnosti zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon) na základe ktorého bolo vydané, taktiež stratilo svoju platnosť a účinnosť.

Ústavný súd síce vyslovil, že vykonávací právny predpis vydaný na vykonanie zákona (takým vykonávacím právnym predpisom nariadenie vlády bezpochyby je) môže slúžiť aj na vykonanie neskoršieho zákona, avšak len vtedy, ak neskorší zákon výslovným ustanovením deklaroval platnosť a účinnosť uvedeného vykonávacieho právneho predpisu. Inak jeho platnosť zaniká dňom vzniku účinnosti neskoršieho zákona (PL. ÚS 18/02). V danom prípade zákonodarca nedeklaroval výslovne platnosť a účinnosť nariadenia vlády v novom (neskoršom) právnom predpise, z toho dôvodu jeho platnosť a účinnosť v okolnostiach prípadu zanikli dňom nadobudnutia účinnosti „nového zákona o vodách“ - zákona č. 184/2002 Z. z. tak, ako to už bolo uvedené.

Znamená to, že návrh na začatie konania o súlade § 7 ods. 6 nariadenia vlády s označenými článkami ústavy podala síce oprávnená osoba, avšak navrhuje posúdenie súladu s ústavou takého právneho predpisu, ktorý už nie je súčasťou nášho právneho poriadku. V nadväznosti na tento návrh ústavný súd návrh na začatie konania odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože navrhovateľ nesplnil zákonom predpísanú náležitosť návrhu ustanovenú v § 37 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde. Na podporu tohto záveru možno uviesť aj § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého „Ak preskúmané právne predpisy stratia platnosť pred vyhlásením nálezu ústavného súdu, konanie sa zastaví.“.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2004